
Advies over de Omzetting van de drinkwaterrichtlijn

Advies over het besluit van de Vlaamse Regering over de kwaliteit, kwantiteit en levering van water bestemd voor menselijke consumptie

Datum van goedkeuring 26/09/2022

Volgnummer 2022 | 20

Coördinator + e-mailadres Wim Van Gils, wim.van.gils@minaraad.be

Co-auteur + e-mailadres Annick Lamote, A.lamote@serv.be

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Krachtlijnen.....	3
Procesbeschrijving.....	4
Advies	5
1 Situering.....	5
2 Advies	5
2.1 Positieve algemene appreciatie.....	5
2.2 Stel de rolverdeling tussen Vlaamse overheid en openbare waterleveranciers bij..	6
2.3 Beperk onderscheid van taken tussen openbare en private waterleveranciers	7
2.4 Herzie de bepalingen om de toegang tot water te verbeteren.....	9
2.5 Specifieke aanbevelingen.....	11
BIJLAGE	14

Krachtlijnen

De Raden hebben een positieve algemene appreciatie van het voorliggend besluit. Ze steunen de keuze om een nieuw besluit op te maken omwille van de leesbaarheid. Ze staan achter de verdere uitbouw van de risicobenadering, waarin verbanden worden gelegd met het strategisch plan watervoorziening en rekening wordt gehouden met de impact van klimaatverandering. Om deze aanpak te versterken, vragen ze garanties dat de Vlaamse overheid de regisseursrol effectief invult en werk maakt van een uitgeschreven visie en doelstellingen inzake waterbevoorrading.

Aanvullend op deze regisseursrol menen de Raden dat de Vlaamse overheid een aantal praktische taken zelf moet opnemen. Concreet dient ze te beslissen over de maatregelen om vervuiling van de onttrekkingsgebieden te voorkomen; het actieplan op te stellen om de risico's die samenhangen met het huishoudelijke leidingnet te beperken en invulling te geven aan de inhoud en vorm van de informatie voor het publiek.

Het onderscheid tussen de taken van de openbare en private waterleveranciers is volgens de Raden té groot. Ze vragen om gelijke toegang tot informatie voor klanten, dezelfde behandeling van calamiteiten en een identiek beschermingsniveau voor publieke gebouwen. Ze dringen ook aan op een opvolging van de kosten voor een aantal openbare dienstverplichtingen die vandaag enkel door de klanten van de publieke waterleveranciers worden betaald.

In lijn met de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen steunen de Raden de ambitie om de toegang tot water voor iedereen te verbeteren. Ze vragen om het actieplan hiervoor te integreren in Vlaams Actieplan Armoede (VAPA) en daarbij verder te bouwen op het bestaande stakeholderoverleg. Op lokaal niveau menen de Raden dat de lokale actieprogramma's sterker gekoppeld moeten worden aan de stakeholderanalyse.

De Raden herhalen tenslotte hun eerdere aanbevelingen om de keuringen van installaties van tweede-circuit-water te beperken en om de procedures inzake gebruiksbepalingen af te stemmen op het droogtebeleid. Ze vragen om de mogelijkheid tot afwijking van de Europese materiaalnormen te herbekijken, om het middenveld te betrekken bij de evaluatie van de PFAS normen en om na te gaan of de nieuwe normen voor lood en chroom sneller bereikt kunnen worden.

Procesbeschrijving

Datum adviesvraag	18 juli 2022
Naam adviesvrager + functie	Zuhal Demir, Vlaamse minister van Omgeving
Rechtsgrond van de adviesvraag	Decreet van 5 april 1995 houdende Algemene Bepalingen van het Milieubeleid, art. 11.2.1., §1, 6°.
Adviestermijn	26/09/2022
Samenwerking:	SERV
Overlegcommissie	Werkgroep Water
Betrokken experts:	Aquaflanders, Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, SAAMO en het Netwerk tegen Armoede
Vergaderingen: soort + datum	Hoorzitting en werkgroep op 29/08/2022; werkgroepszitting 06/09/2022, raadszitting Minaraad 22/09/2022, raadszitting SERV 26/09/2022

De adviesvraag werd overgemaakt op 18 juli 2022. Omwille van de vakantieperiode vroeg het secretariaat uitstel en verkreeg dit tot 26 september 2022.

Twee werkgroepvergaderingen vonden plaats. Op de eerste vergadering, 29 augustus 2022, gaven de volgende experts toelichting aan de raadsleden:

- Henk Van Hootegem lichtte het gezamenlijk advies toe van het Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, SAAMO en het Netwerk tegen Armoede;
- Carl Heyrman, Gerben Broers en Griet Blomme verzorgden een toelichting namens Aquaflanders.

Advies

1 Situering

- [1] Het ontwerp van besluit waarover Minaraad en SERV (verder “de Raden”) adviseren regelt de omzetting van de vernieuwde Drinkwaterrichtlijn (2020/2184). Deze vervangt de “oude” Drinkwaterrichtlijn (98/83) en moet uiterlijk op 12 januari 2023 in nationale wetgeving zijn omgezet. Er is voor gekozen om een volledig nieuw besluit op te maken, waarbij sommige bepalingen uit het bestaande besluit zijn overgenomen, een groot aantal bepalingen rechtstreeks voortkomen uit de nieuwe richtlijn en een beperkt aantal bepalingen nieuw zijn en losstaan van de implementatie van de richtlijn.
- [2] De omzetting van de nieuwe richtlijn zorgt voor veranderingen op vijf punten:
- kwaliteitsparameters voor drinkwater, op basis van de WHO normen;
 - risicobeoordeling als basis voor kwaliteitsborging;
 - de toegang tot water voor kwetsbare groepen, zoals daklozen;
 - informatie voor het publiek;
 - normering van “contactmaterialen” zoals leidingen.

De richtlijn zelf is soms zeer specifiek, waardoor de beleidsruimte op die punten eerder beperkt is. Dat is in het bijzonder zo bij de kwaliteitsnormen voor drinkwater en de monitoringsverplichtingen, waarvoor minimumeisen op Europees niveau vrij gedetailleerd zijn vastgelegd¹. De normering van contactmaterialen zal de komende jaren op EU niveau verder vorm krijgen². Vandaag kunnen de materiaaleisen soms grondig verschillen tussen Lidstaten, met tijdverlies en kosten voor de producenten tot gevolg³. De aspecten die op EU niveau geregeld zijn of worden, komen verder in het advies beperkt aan bod.

2 Advies

2.1 Positieve algemene appreciatie

- [3] De Raden hebben een positieve algemene appreciatie van het voorliggend besluit. Ze steunen de keuze om een nieuw besluit op te maken omwille van de leesbaarheid. Ze staan achter de verdere uitbouw van de risicobenadering, waarin verbanden worden gelegd met het strategisch plan watervoorziening en rekening wordt gehouden met de impact van klimaatverandering en doen voorstellen om deze aanpak te versterken (zie [5] en [6]). Ze onderschrijven ook de doelstelling om de toegang tot water voor iedereen te verbeteren, in lijn met de duurzame ontwikkelingsdoelstelling terzake (SDG 6) en de specifieke subdoelstelling om tegen 2030 tot een universele en gelijke toegang

¹ Richtlijn 2020/2184 Bijlagen I en II

² Richtlijn 2020/2184, artikel 11

³ Zie <https://www.kiwa.com/be/nl/markten/water/landspecifieke-goedkeuringen/>.

tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen te komen⁴ en doen hierrond aanbevelingen in §[10] en volgende.

2.2 Stel rolverdeling bij tussen Vlaamse overheid en openbare waterleveranciers

- [4] **De Vlaamse overheid schuift [te] veel verantwoordelijkheden naar de openbare waterleveranciers.** De openbare waterleveranciers krijgen zowat alle bijkomende taken die een gevolg zijn van de omzetting van de nieuwe richtlijn, toegewezen. Deze keuze wordt verantwoord door te wijzen op de beperkte VTE-capaciteit binnen de Vlaamse overheid en de strategie waarbij de overheid maximaal optreedt als regisseur van de waterketen⁵. De Raden kunnen de keuze voor die regisseursrol volgen, maar menen dat de Vlaamse overheid die momenteel onvoldoende waarmaakt (zie [5] en [6]). Ook menen ze dat de Vlaamse overheid meer rollen zelf moet invullen, met name daar waar het gaat over de bescherming van de bronnen en de bescherming van de consumenten - vanuit haar rol als bewaker van het algemeen belang (zie [7]). De Raden wijzen er tenslotte op dat bijkomende taken voor de drinkwatermaatschappijen mogelijks ook kunnen leiden tot een nood aan bijkomende VTE's, waarvan de kost dan zou doorwerken in de waterfactuur. Deze kosten zijn vandaag niet ingeschat en zouden ook niet zijn meegenomen in de tariefplannen voor 2023-2028, waarover eind dit jaar moet beslist worden⁶.
- [5] **Garandeer dat de Vlaamse overheid de regisseursrol effectief invult.** De invulling van de regisseursrol door de overheid hangt af van een reeks acties in uitvoering van het ontwerp van besluit. Deze acties zijn allemaal voorwaardelijk geformuleerd. Zo *kan* de minister KPI's opstellen (art. 1.3), *kan* de entiteit Leefmilieu de langetermijnvoorzieningsplannen toetsen aan "de beleidsvisie" (art. 24§3) en *kunnen* technische richtlijnen opgesteld worden voor een reeks relevante artikels en bijlagen. De Raden vragen om die passages te versterken, door te stellen dat de Vlaamse overheid deze acties *zal* opnemen tegen een bepaalde datum. De Raden vragen daarnaast om de drinkwatermaatschappijen hierbij tijdig te consulteren.
- [6] **Maak werk van een uitgeschreven visie en doelstellingen.** Om de regisseursrol waar te maken, heeft de Vlaamse overheid nood aan een visie en doelstellingen. De Raden herhalen daarom hun aanbeveling om met betrekking tot het strategisch plan watervoorziening (SPW) eerst een heldere visie uit te schrijven en vervolgens specifieke doelstellingen uit te werken. Ze herhalen ook het uitgangspunt dat het beleid moet leiden tot een optimalisatie van de vraag en het aanbod en een reductie van de waterstress van de verschillende sectoren⁷. Het huidige "Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen - drinkwaterbevoorrading via openbare waterdistributie" reikt zo ver nog niet. Het is een conceptnota die zich beperkt tot het wateraanbod en de watervraag niet behandelt. Ze bevat een overzicht van de

⁴ Zie <https://sdgs.be/nl/sdgs/6-schoon-water-en-sanitair>.

⁵ Nota aan de Vlaamse Regering, toelichting bij artikel 8.

⁶ Toelichting door Aquaflanders aan de adviesraden op 30/08/2022

⁷ Advies 21-007 over de derde Stroomgebiedbeheerplannen, §§105 en 106.

bijsturingen aan de langetermijnvoorzieningsplannen, evalueert geplande investeringen op hun bijdrage aan de leveringszekerheid en schuift 5 pijlers vooruit die ingaan op beleidskwesaties en operationeel-technische uitdagingen⁸.

[7] **Leg een aantal taken éénduidig bij de Vlaamse overheid.** Volgens de Raden hoort de Vlaamse overheid een aantal taken zelf in te vullen.

- Bij de invulling van het risicobeheer van de onttrekkingsgebieden, is het aan de overheid om te beslissen om al dan niet bijkomende maatregelen op te leggen om vervuiling te voorkomen. Hiervoor zijn voorstellen ontwikkeld in de stroomgebiedbeheerplannen⁹. In het besluit ontbreekt een paragraaf die het verband legt tussen de risicobeoordelingen en deze acties¹⁰. De Raden herinneren ook aan hun aanbeveling om bij de uitwerking van deze acties de relevante maatschappelijke actoren in een voldoende vroeg stadium te betrekken¹¹.
- De overheid zou best zelf het actieplan opstellen om de risico's die samenhangen met het huishoudelijke leidingnet te beperken (artikel 10§3). Het is immers de overheid die de technische richtlijnen opstelt, en ook waakt over de gelijke bescherming voor alle huishoudens. Dat belet niet dat ook de drinkwatermaatschappijen en hun koepel AquaFlanders, een bijdrage dienen te leveren in de uitvoering van de acties inzake communicatie, advies, sensibilisatie en bijscholing.
- De overheid moet invulling geven aan de inhoud en vorm van de informatie voor het publiek (bijlage IV). Veel van deze gegevens verzamelt en publiceert de WaterRegulator nu via de "Watermeter". De Raden vragen dat de overheid ervoor zorgt dat deze informatie op een uniforme manier beschikbaar blijft voor het publiek. Volgens de Raden dient de overheid (in casu VMM) de vorm en inhoud te bepalen van het "advies aan de abonnee, over manieren om het waterverbruik terug te dringen" of "op een verantwoorde wijze te verbruiken". Hier bestaat immers een spanningsveld tussen het maatschappelijk belang en het businessmodel van de drinkwatermaatschappijen.

2.3 Beperk onderscheid van taken tussen openbare en private waterleveranciers

[8] **Private versus openbare waterleveranciers.** De Raden wijzen op de verschillen in de rechten en plichten van de openbare en de private waterleveranciers in dit besluit. Als bijlage bij dit advies is een overzicht opgenomen van de artikels in dit besluit waarin deze verschillen aanwezig zijn. De Raden gaan er dieper op in omdat de drinkwaterrichtlijn geen onderscheid maakt tussen private en publieke waterleveranciers, maar enkel een onderscheid voorziet afhankelijk van de omvang

⁸ Strategisch plan waterbevoorrading in Vlaanderen - drinkwaterbevoorrading via openbare waterdistributie, inleiding en inhoudstafel.

⁹ Zie achtergronddocument bronbescherming drinkwater

¹⁰ In artikel 8 §4

¹¹ Advies 21-007 over de derde Stroomgebiedbeheerplannen, [130]

van de operaties van de waterleveranciers¹². De Raden koppelen daar de volgende vaststellingen / aanbevelingen aan.

- **Zorg voor gelijke toegang tot informatie voor klanten.** De Raden menen dat klanten van private watervoorzieners dezelfde toegang tot informatie dienen te hebben als klanten van openbare watervoorzieners. De Raden vragen dat ook klanten van private watervoorzieners advies krijgen over duurzaam watergebruik, lekverliezen en toegang tot historische gegevens over (monitoring) waterkwaliteit, waar deze bestaan. De Raden menen dat dit ook volgt uit de drinkwaterrichtlijn, omdat de bepalingen van artikel 17 en bijlage IV van de richtlijn geen onderscheid maken tussen private en publieke waterleveranciers.
- **Vermijd verschillen in de behandeling van calamiteiten.** De Raden missen een onderbouwing waarom private watervoorzieners niet verplicht zouden worden om een evaluatierapport op te maken na calamiteiten (artikels 20 en 28). Indien de wetgever een differentiatie zou willen maken in deze verplichting, suggereren de Raden om deze te baseren op het aantal getroffen huishoudens, eerder dan op het type leverancier.
- **Vermijd een verschillend beschermingsniveau voor publieke gebouwen.** De Raden menen dat de garanties voor drinkwater in de zogenaamde “publieke gebouwen”¹³ niet mogen verschillen afhankelijk van de waterleverancier. Ze vragen daarom om de relevante verplichtingen uit artikels 10 §2 en 25 §2 ook van toepassing te maken voor de private waterleveranciers.
- **Volg de evolutie van de kosten voor een aantal verplichtingen op.** De openbare watermaatschappijen hebben meer verplichtingen dan de private watermaatschappijen. Daardoor financieren enkel de klanten van de openbare watermaatschappijen een aantal verplichtingen, die de hele samenleving ten goede komen en kunnen opgevat worden als openbare dienstverplichtingen. Voorbeelden zijn het voorzien van publieke tappunten, analyses in functie van de risicobeheer voor de huishoudelijke netten, ...

De Raden vragen om te vermijden dat een situatie zou ontstaan waarin een betekenisvolle groep watergebruikers niet mee betaalt aan zulke openbare dienstverplichtingen. Zolang de overgrote meerderheid van de klanten aangesloten is bij de openbare maatschappijen, vormt dit nog geen probleem. De Raden vragen een rapportering over de evolutie van deze kosten en welke gebruikers ze financieren. Ze herinneren ook aan hun vraag om de uniforme sociale maximumtarieven en alternatieve financiering van de sociale openbare dienstverplichtingen te onderzoeken. Een fundamentele vraag in dit verband is: moeten sociale correcties en bij uitbreiding alle sociale openbare dienstverplichtingen (gratis waterscans, vrijstellingen vergoeding

¹² Art 3.3. De lidstaten mogen van toepassing van deze richtlijn uitzonderen: ... b) voor menselijke consumptie bestemd water dat afkomstig is van een afzonderlijke voorziening die gemiddeld minder dan 10 m³ per dag levert of waarvan minder dan 50 personen gebruikmaken, tenzij het water wordt geleverd in het kader van een commerciële of openbare activiteit,

¹³ Publieke gebouwen zijn gedefinieerd in het waterwetboek (artikel 2.1.2 °22) als: “plaatsen die toegankelijk zijn voor het publiek, waar het publiek van water bestemd voor menselijke consumptie wordt voorzien” en omvatten onder andere horeca, zorginstellingen, scholen en sportclubs.

ingebrekestelling, ...) niet op een andere manier dan via een verrekening op de waterfactuur van niet gerechtigde abonnees gefinancierd worden¹⁴ ?

- **Verduidelijk de impact voor industriële waterleveranciers en zorg voor afstemming met Federale overheid.** In bepaalde gevallen zouden ook industriële waterleveranciers onder de definitie van private waterleveranciers kunnen vallen. De raden vragen om daar snel duidelijkheid over te scheppen. Ze vragen ook om een goede afstemming met de federale regelgeving inzake het gebruik van drinkwater in de voedingsindustrie¹⁵, die ook in herziening is.

2.4 Herziening van de bepalingen om de toegang tot water te verbeteren

[9] **Het huidige voorstel** om de toegang tot water te verbeteren, bestaat uit vier stappen.

1. Een analyse die opgemaakt wordt per drinkwatermaatschappij (art. 22§1). Deze analyse bestaat uit twee delen:
 - a. een “algemene analyse van de aansluitingsgraad en de aansluitbaarheid op het openbaar waterdistributienetwerk”, waarvoor de drinkwatermaatschappijen over de noodzakelijke gegevens en kennis beschikken;
 - b. een “algemene analyse over de toegang tot water bestemd voor menselijke consumptie voor de kwetsbare en gemarginaliseerde groepen”, waarvoor die kennis en data voornamelijk elders zitten: bij centrale administraties, bij de gemeenten en armoede-organisaties.
2. Op basis van de analyse maakt de VMM een actieplan op Vlaams niveau (art. 22§2). Het actieplan en de voorafgaande analyse worden opgemaakt om de vijf jaar. De Nota aan de Vlaamse Regering verduidelijkt dat dit gebeurt om af te kunnen stemmen op het Vlaams actieplan armoedebestrijding¹⁶, maar het besluit expliciteert de link met dit plan niet verder.
3. Over het uitvoeren van de acties in het actieplan geeft het besluit enkel aan dat de drinkwatermaatschappijen de aan hen toegewezen acties dienen uit te voeren (art. 22§3). Veel acties zullen plaatsvinden door, of in nauwe samenwerking met, de lokale besturen en de betrokken lokale stakeholders.
4. Inzake rapportering meldt het besluit dat de drinkwatermaatschappijen jaarlijks dienen te rapporteren over de acties die zij uitvoeren.

Daarnaast moeten de drinkwatermaatschappijen ook acties ondernemen “om het gebruik van water bestemd voor menselijke consumptie te bevorderen” die deels zouden kunnen overlappen met de acties om de toegang tot water te verbeteren (bijvoorbeeld het voorzien van meer toegankelijke watertappunten).

De Raden hebben hierover volgende aanbevelingen:

¹⁴ SERV en Minaraad (2015) Advies tariefregulering drinkwater, p. 27-28.

¹⁵ <https://www.health.belgium.be/nl/koninklijk-besluit-van-14-januari-2002>

¹⁶ Nota aan de Vlaamse Regering bij dit besluit, toelichting bij artikel 22

- [10] **Integreer in Vlaams Actieplan Armoede (VAPA).** Op Vlaams niveau ad suggereren de Raden om het “actieplan om de toegang tot water te verbeteren” te integreren in het VAPA. Vandaag zijn er immers al acties over de toegang tot water opgenomen in dit VAPA die, in verder uitgewerkte vorm, invulling kunnen geven aan de bepalingen van de drinkwaterrichtlijn. Bij die integratie dienen de centrale overheden de data en informatie te ontsluiten die bij hen beschikbaar is en is er aandacht nodig voor de financiering van de acties. Daarnaast adviseren de Raden om een efficiënte rapporteringsmethode te voorzien die zicht geeft op het bereik van de centrale doelstelling¹⁷ en de uitvoering van de belangrijkste maatregelen en die tegelijk zo min mogelijk rapportagelast creëert. De Raden vragen verder om acties op te nemen over de afstemming tussen de besturen en actoren en over het opzetten van voldoende uitwisseling van ervaringen en *best practices*. Tenslotte vragen ze om een evaluatiebepaling toe te voegen.
- [11] **Bouw verder op het bestaande stakeholderoverleg op Vlaams niveau.** Er bestaat een jaarlijks stakeholdersoverleg dat de sociale statistieken (statistieken inzake de toepassing van het algemeen waterverkoopreglement)¹⁸ bespreekt. De door de Raden geconsulteerde organisaties (Interfederaal Steunpunt tot bestrijding van armoede, SAAMO en het Netwerk tegen Armoede) benadrukken de positieve samenwerking met VMM en de drinkwatermaatschappijen in dit overleg. De Raden suggereren dan ook om op dat elan verder te werken en de stakeholdersbetrokkenheid rond de toegang tot veilig (drink)water op Vlaams niveau te verankeren in dit bestaande overleg.
- [12] **Koppel de lokale actieprogramma's aan de stakeholderanalyse.** Het is duidelijk dat de lokale besturen en de lokale stakeholders veel informatie zullen moeten geven die nodig is voor de gevraagde analyse. Daarnaast kunnen de lokale adviescommissies statistieken aanleveren en noden duiden. Ook bij de uitvoering van de acties (plaatsen waterpunten, informeren van doelgroepen, ...) zullen deze actoren een belangrijke rol spelen. Het besluit erkent deze linken, maar maakt niet duidelijk hoe de actieprogramma's lokaal vorm zullen krijgen. De Raden menen dat dit uit de stakeholderanalyse moet volgen: deze kan bepalen wie welke acties kan opnemen in het actieprogramma. De Raden vragen om hier ook de bovenlokale overheden bij te betrekken, omdat die de toegang tot water mee kunnen verhogen via hun publiek toegankelijke infrastructuur (stations, scholen, publieke gebouwen, ...).
- [13] **Heb aandacht voor de problematiek van waterschaarste.** In het licht van de uitdagingen voor Vlaanderen inzake waterschaarste en droogte, vragen de Raden om bij de uitwerking van de maatregelen om het gebruik van water bestemd voor

¹⁷ Conform de verplichtingen uit de drinkwaterrichtlijn (art. 18, 1a), die aangeeft dat uiterlijk op 12 januari 2029 en vervolgens om de zes jaar gerapporteerd moet worden over de maatregelen die genomen zijn om de toegang tot en het gebruik van voor menselijke consumptie bestemd water te bevorderen en over het deel van bevolking dat toegang heeft tot voor menselijke consumptie bestemd water.

¹⁸ Artikel 2.5.3.1 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid en het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011² leggen een rapporteringsverplichting op aan de exploitanten en de riool-beheerders over het toepassen van een aantal bepalingen uit het algemeen waterverkoopreglement. Het ministerieel besluit van 20 april 2021 specificeert nader wat de exploitant en de rioolbeheerder jaarlijks moeten rapporteren aan de Vlaamse Milieumaatschappij.

menselijke consumptie te bevorderen, voldoende aandacht te hebben voor de noodzaak om spaarzaam om te gaan met water.

2.5 Specifieke aanbevelingen

In dit tweede deel van het advies volgen specifieke aanbevelingen bij de voorgestelde teksten. Hierbij volgt het advies de opmaak van het ontwerp besluit.

- [14] **Beperk de keuringen van installaties van tweedecircuitwater.** De duiding van artikel 3 verwijst naar de verschillende keuringen die zijn opgenomen in het algemeen waterverkoopreglement. De Raden herinneren aan hun aanbeveling om de toepassing van de keuring van tweedecircuitwater te vernauwen tot installaties van tweedecircuitwater in een op te maken lijst van gebouwen waar kwetsbare doelgroepen verblijven¹⁹. De Raden vragen om via dit besluit deze beperking alsnog in te voeren en ze te koppelen aan de definitie van publieke gebouwen categorie 1, zoals gebruikt in art. 10 §2 van dit besluit.
- [15] **Steun voor de uitrol van de risicobenadering.** Het concept van risicobeoordeling is niet nieuw. In 2013 werd de opmaak van een *Water Safety Planning* en dus de implementatie van een risico-evaluatie- en risicobeheerstrategie opgenomen in de openbare dienstverplichtingen voor de drinkwatermaatschappijen²⁰. Minaraad en SERV hebben zich er toen in beginsel positief over uitgesproken²¹. Ze herhalen nu hun steun voor de verdere concretisering van het principe. Ze wijzen er wel op dat voor de implementatie nog nadere richtlijnen nodig zijn over de inhoud van de rapporteringen voorzien in artikel 7.
- [16] **Herbekijk de mogelijkheid tot afwijking Europese normen.** Het ontwerpbesluit voorziet de mogelijkheid voor de minister om toestemming te geven voor het gebruik van materialen die niet voldoen aan de NBN-EN normen (artikel 12, derde lid). De motivering die daarvoor in de Nota aan de Vlaamse Regering is opgenomen, stelt dat “gezien Vlaanderen een innovatieve regio is, de mogelijkheid is opgenomen om nieuwe chemicaliën en/of filtermaterialen goed te keuren, vooraleer die mee opgenomen zijn in de Europese gecertificeerde systemenraden”. De Raden steunen dit uitgangspunt om voldoende ruimte te voorzien voor innovatieve oplossingen. Ze vragen wel om te verduidelijken dat dit gebeurt *in afwachting van* het verkrijgen van de goedkeuring. Ze vragen ook om te verduidelijken hoe deze regeling past in de verplichtingen uit de richtlijn, die stelt dat de lidstaten aan hun plichten voldoen “door de relevante Europese normen voor specifieke behandelingschemicaliën of filtermaterialen te gebruiken”²².
- [17] **Stem de procedures inzake gebruiksbepkeringen af op het droogtebeleid.** De Raden herhalen hun voorbehoud bij de eerder ingevoegde procedures over de beslissingen

¹⁹ [Advies 2019-003 over het algemeen waterverkoopreglement](#)

²⁰ Achtergronddocument Bronbescherming drinkwater pagina 8.

²¹ Advies Openbare dienstverplichtingen drinkwater, 21 mei 2013.

²² Artikel 12, 3

over tijdelijke beperkingen over het gebruik van drinkwater (artikel 27 §2). Ze hebben immers nog steeds grote vragen bij de wenselijkheid en werkbaarheid van aparte procedures voor drink- en ander water, met verschillende adviesinstanties. De Raden vragen om één geïntegreerde procedure en één adviesinstantie (de droogtecommissie), die de nodige kennis kan bijeenbrengen en afwegen.

- [18] **Betrek het middenveld bij de evaluatie van PFAS normen.** Een belangrijke nieuwe chemische parameter die wordt opgenomen in het besluit is PFAS²³. Naast parameterwaarden voor PFAS totaal en “som van PFAS’en” is ook een streefwaarde van 4 ng/l voor de som van vier stoffen opgenomen in het besluit. Volgens de Nota aan de Vlaamse Regering wordt die streefwaarde “verondersteld om binnen een overgangperiode van maximaal 5 jaar te worden nageleefd” en is deze overgangperiode nodig om de waterleveranciers de tijd te geven om hun zuivering aan te passen of andere maatregelen te nemen²⁴.

De Raden vragen om sterker in te zetten op maatregelen aan de bron²⁵, die volgens hen in deze context vooral vorm moeten krijgen binnen het Europese productbeleid. Ze wijzen er verder op dat er nog discussie is over de normstelling en grote onzekerheid over de eventuele bijkomende zuiveringsstappen en de kosten ervan. Ze steunen dan ook de aangekondigde jaarlijks evaluatie²⁶ om daar meer duidelijkheid over te creëren. De Raden vragen om daarbij ook het maatschappelijk middenveld te betrekken en zijn bereid dat overleg mee te faciliteren.

- [19] **Bekijk of de nieuwe normen voor lood en chroom sneller bereikt kunnen worden.** Ook de normen voor lood en chroom worden verstrengd, maar pas vanaf 2036, in overeenstemming met de Richtlijn. De Raden wijzen op het belang voor de volksgezondheid van deze normen, en vragen om te bekijken of de implementatie van de maatregelen om deze normen overal te behalen, sneller kan.

- [20] **Maak duidelijk wie beslist.** (tekstuele opmerking). Verschillende artikels in het ontwerpbesluit stellen dat beslissingen mogelijk zijn na een proces waarbij verschillende actoren betrokken zijn. Daarvoor worden echter verschillende formuleringen gebruikt. Beslissingen worden genomen:

- “in overleg met” (art. 7 §3, art. 8 §2, art. 9 §1, art. 10 §3, art. 14 §4, ...);
- “samen met A en in overleg met B”, (art.7 §6);
- “in onderling overleg”, (art. 18 §4);
- “in overleg en samen met ...” (art.18 §8, art. 19 §2);
- “in onderling overleg met en na raadpleging van ...” (art. 25 §3).

²³ Zie deel B bij het besluit en de duiding in de Nota aan de Vlaamse Regering pagina 17

²⁵ De Nota kondigt aan dat “Verder wordt ingezet op het verder beschermen van de wateronttrekkingsgebieden zodat volgens artikel 7 van de kaderrichtlijn water de zuiveringsinspanningen zo laag mogelijk worden gehouden.”

²⁶ In de Nota wordt gesteld: “Daarnaast is in het ontwerp bij beide parameters opgenomen dat de bevoegde ministers de vastgelegde parameterwaarde jaarlijks evalueren en rapporteren aan de Vlaamse Regering. Indien nodig, worden deze parameterwaarde bijgesteld in het licht van zowel de wetenschappelijke inzichten inzake de effecten van PFAS op de mens als de vooruitgang op vlak van zuiveringstechnieken voor de verwijdering van PFAS uit water”.

De Raden vragen om deze formuleringen te verduidelijken. Voor de Raden zijn er twee mogelijkheden:

- ofwel betreft het een gezamenlijke beslissing, en dan verkiezen de Raden de zinsnede “in onderling overleg”. Het gaat dan bij voorbeeld om die gevallen waarin de entiteiten Leefmilieu en Volksgezondheid samen het overheidsstandpunt bepalen;
- ofwel betreft het een beslissing waarbij een partij wel gehoord wordt, maar geen eindbeslissingsrecht heeft, en dan verkiezen de raden de zinsnede “na raadpleging van”.

BIJLAGE - overzicht van de bepalingen in het besluit die verschillend zijn voor Openbare Waterleveranciers (OW) en Private Waterleveranciers (PW) – onafhankelijk van de grootte van de waterlevering

Artikel	Openbare Waterleveranciers	Private Waterleveranciers
Art. 1 §3	Minister kan KPI's, doelstellingen en rapportering vastleggen voor OW.	<i>Geen bevoegdheid voorzien.</i>
Art.7 §3 en §4	OW maakt een planning voor de uitvoering van de risicobenadering en zorgt voor borging van de huidige aanpak.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 7 §6	Richtlijnen over risicobeheer waterbronnen worden samen met de OW opgemaakt.	... en in overleg met de PW.
Art. 10 §1	OW levert info aan over risico's huishoudelijke netten.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 10 §2	OW monitort water geleverd aan publieke gebouwen.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 10 §3	OW overweegt en voert uit: maatregelen om risico's op huishoudelijke netten te beperken.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 13 §3	OW houdt nu al rekening met eerder opgemaakte risico-evaluatie- en beheerstrategie.	Niet van toepassing.
Art. 18 §8 Art. 19 §2	OW bepaalt in overleg en samen met overheid noodzaak tot opzetten nooddrinkwatervoorziening in geval het water (tijdelijk) niet voldoet aan de kwaliteitseisen – ook indien de overschrijding gebeurt op een privaat net.	Geen bepaling voorzien. ²⁷
Art. 20	OW stelt evaluatienota's op na calamiteiten.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 22	OW maakt evaluatie over de toegang tot water, maakt een actieprogramma op en voert acties uit.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 23	In dit artikel worden de voorwaarden bepaald waaronder aansluiting op een openbaar net geweigerd kan worden.	Niet van toepassing.
Art. 24	OW staat in “voor de totstandbrenging en instandhouding van een duurzame voorziening van water” en maakt daartoe een leveringsplan en een langetermijnvoorzieningsplan.	<i>Geen verplichting / niet van toepassing.</i>
Art. 25 §2	OW meldt verplicht onderbrekingen in “openbare netten” en “publieke gebouwen” .	Deels niet van toepassing (openbare netten).
Art. 26	OW beschikt over nood- en interventieplan.	<i>Geen verplichting.</i>

²⁷ Merk op, in art. 25 worden beide types leveranciers verplicht om desgevallend de organisatie van een nooddrinkwatervoorziening of een noodwatervoorziening te voorzien.

Art. 27 §1	OW meldt “ <i>elke situatie die een ernstige bedreiging kan inhouden voor de continuïteit van de waterlevering vanuit kwantitatief oogpunt</i> ”.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 27 §2	Gebruiksbeperkingen kunnen enkel worden opgelegd aan gebruikers van OW. OW wordt geraadpleegd in geval van gebruiksbeperkingen. De beslissing wordt ook meegedeeld aan de OW, die deze bekend maakt.	<i>Er kunnen geen gebruiksbeperkingen worden opgelegd.</i>
Art. 28	OW maakt een evaluatienota na een calamiteit (kwantiteit).	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 29	OW beoordeelt lekverlies, bepaalt doelstellingen en actieplan.	<i>Geen verplichting.</i>
Art. 30 en bijlage IV	Deze bijlage bepaalt de informatie die ter beschikking moet worden gesteld van de klanten. Punten 1 tot 5 zijn gelijk voor OW en PW. Punten 6 tot 8 zijn extra informatieverplichtingen die enkel gelden voor OW. <ul style="list-style-type: none"> 6. Advies voor verbruikers over duurzaam watergebruik. 7. Jaarlijkse informatie over lekverliezen, klachten en de kosten voor het garanderen van de toegang tot water. 8. Historische gegevens over (monitoring) waterkwaliteit. 	<i>Zie hiernaast.</i>
Art 31	OW levert op eenvoudig verzoek informatie over de kwaliteit en levering van het water aan de verbruiker.	<i>Geen verplichting.</i>